International Journal of Social and Humanities Sciences Research

JSHSR

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi
Uluslararası Hakemli Dergi- International Refereed Journal
ISSN: 2459-1149

Received-Makale Geliş Tarihi 24.09.2024 *Research Article / Araştırma Makalesi*
Published-Yayınlanma Tarihi 30.11.2024 10.5281/zenodo.14260313
Volume-Cilt (Issue-Sayı), ss/pp 11(113), 2332-2340

Öğr. Gör. Furkan Aktakka
https://orcid.org/0000-0001-5315-6744
Anadolu Üniversitesi, Sahne Sanatları Bölümü, Eskişehir / TÜRKİYE
ROR Id: https://ror.org/05nz37n09

Opera Öğrencilerinin Müzik Dinleme Alışkanlıkları ve Şan Eğitimindeki Etkisine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Opera Students' Music Listening Habits and Their Impact on Vocal Training: Student Perspectives

ÖZET

Opera; müzik, drama ve görsel sanatları bir araya getiren zengin ve çok katmanlı bir sanat dalıdır. Bu çok katmanlı yapı, opera sanatçılarının sahip olması gereken yetenekleri de şekillendirmektedir. Dolayısıyla bir opera sanatçısının başarılı olabilmesi için yalnızca iyi bir şan tekniğine sahip olması yetmemekte; aynı zamanda müzikal ifade gücü ve oyunculuk yeteneklerini de geliştirmesi gerekmektedir. Konservatuvarların opera bölümlerinde verilen eğitim de bu becerilerin kazandırılması ve geliştirilmesini hedeflemektedir. Bu bağlamda, çalışma opera bölümü öğrencilerinin müzik dinleme alışkanlıkları ve bu alışkanlıkların şan eğitimi süreci üzerindeki etkilerine yönelik öğrenci görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada tarama modeli benimsenmiş ve anket yöntemi ile Türkiye'deki bir konservatuvarın opera bölümünde öğrenim gören 18 öğrenciyle veri toplanmıştır. Çalışma grubunu, farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören opera bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Veriler, anket yöntemi ile toplanmış ve frekans dağılımları üzerinden analiz edilmiştir. Bulgular, düzenli ve bilinçli bir şekilde klasik müzik ve opera dinleyen öğrencilerin şan tekniklerini geliştirmede ve müzikal ifade güçlerini zenginleştirmede daha başarılı olduklarını göstermektedir. Çalışma, şan eğitiminde öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıklarının önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, opera bölümü öğrencilerinin klasik müzik dinleme becerilerini geliştirecek uygulamalara daha fazla yer verilmesi gerektiği önerilmektedir. Elde edilen bulgular, benzer çalışmaların Türkiye'deki diğer konservatuvarlarda da yapılmasının gerekliliğine işaret etmektedir. Bu doğrultuda, daha geniş kapsamlı verilerle şan eğitimi süreçlerinin zenginleştirilmesine yönelik yeni yaklaşımlar geliştirilmesi beklenmektedir.
Anahtar Kelimeler: Şan Eğitimi, Opera, Klasik Müzik, Müzik Dinleme

ABSTRACT

Opera is a rich and multi-layered art form that combines music, drama, and visual arts. This multi-layered structure shapes the skills that opera performers are required to possess. Therefore, for an opera performer to succeed, having merely a good vocal technique is not sufficient; they must also develop their musical expressiveness and acting skills. The training provided in the opera departments of conservatories aims to instill and enhance these abilities. In this context, the study aims to examine opera students' music listening habits and the impact of these habits on their vocal training processes from the perspective of the students. A survey model was adopted in the study, and data were collected from 18 students studying in the opera department of a conservatory in Turkey through a questionnaire method. The study group consisted of opera students from various grade levels. Data were gathered via a structured questionnaire and analyzed using frequency distributions. The findings indicate that students who regularly and consciously listen to classical music and opera are more successful in improving their vocal techniques and enriching their musical expressiveness. The study highlights the significant role of music listening habits in vocal training and recommends incorporating more practices to enhance the classical music listening skills of opera students. The findings suggest that similar studies should be conducted in the opera departments of other conservatories in Turkey. Accordingly, it is anticipated that broader data will contribute to developing new approaches to enrich the vocal training process.
Keywords: Vocal Training, Opera, Classical Music, Music Listening

1. GİRİŞ

Alanyazında profesyonel müzisyenlerin veya profesyonel müzik icracılığı eğitimi almakta olan öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları ve alanlarındaki performans seviyelerinin ilişkinini inceleyen az sayıda çalışma bulunmaktadır. Örneğin Şenoğlu Özdemir (2019) çalışmasında müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin müzikal bilgileri, algıları ve performans başarılarının analitik müzik dinleme etkinlikleriyle ilgisini ölçmüştür. Deney ve kontrol grupları oluşturularak yapılan çalışma sonucunda analitik müzik dinleme etkinliklerinin deney grubu öğrencilerinin müzikal bilgi ve algı düzeylerini olumlu yönde etkilediği anlaşılmıştır. Ancak bununla birlikte, analitik müzik dinleme etkinliklerinin öğrencilerin performans başarı düzeylerinde anlamlı bir fark yaratmadığı da görülmüştür. Ancak, öğrenci görüşlerine dayanan anket verilerine göre bu etkinliklerin deney grubu öğrencilerinin mesleki bakış açılarına, enstrümanlarıyla etüt yapma yaklaşımlarına ve alan derslerine yönelik bilgilerinde olumlu etkiler yarattığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu etkinliklerin öğrencilerin müzik dinleme yaklaşımlarını geliştirdiği ve onları daha iyi bir dinleyici, müzisyen ve öğretmen olma konusunda desteklediği görülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre, dinleme becerilerinin geliştirilmesi müzik eğitimi sürecinde ve araştırma alanlarında önem taşımaktadır.

Opera bölümlerinde verilmekte olan şan dersleri geleneksel olarak şan eğitmeni ve öğrencinin bireysel çalışmalarıyla ilerlemektedir. Usta-çırak ilişkisi gibi de düşünülebilecek bu bireysel çalışmalar esnasında şan eğitmeni, eksiklikleri veya ihtiyaçları doğrultusunda öğrencisini yönlendirmekte ve böylelikle hem ideal şan pozisyonunun öğrenilmesi hem de şarkı söyleme pratiklerini geliştirebilmesi konusunda kılavuz işlevi görmektedir. Şan derslerinde öğrencinin ulaşması beklenen hedef ses ve şan pozisyonu yalnızca sözle tarif edilerek değil aynı zamanda eğitmen tarafından öğrenciye birebir uygulamalı olarak gösterilmektedir. Bu gösterimin amacı öğrencinin hedef sesi ve şan pozisyonunu taklit yoluyla kavramasını sağlamaktır.

Şan eğitimi sürecinde taklit önemli bir öğrenme aracıdır. Ancak sanatçılar taklit ederken dikkatli olmalı ve gördüklerini ve duyduklarını abartılı bir şekilde taklit etmek yerine kendi doğal yeteneklerini geliştirmeye odaklanmalıdır. Aksi halde seslerini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalabilirler. Bu riske karşın yine de mükemmel müzikal örneklerin doğru yargı ve uyarlamalarla taklit edilmesinin sanatçının kendini geliştirmesine katkıda bulunacağı da unutulmamalıdır. Öte yandan şan eğitiminin ilk yıllarında sesin yanlış yönlendirilmesi durumunda bu hatayı düzeltmek zor olacaktır. Bu nedenle şan öğrencileri, öğretmenlerinin tavsiyelerini dinlemenin yanı sıra büyük şarkıcıları taklit ederek, onların tekniklerini öğrenmelidirler; bu, tüm sanat dallarında ustalaşmanın önemli bir yoludur ve övgüye değer bir süreçtir (Mancini, 1912).

Garcia (1894), şan öğrencilerinin taklit kaynaklarının yalnızca şan eğitmeniyle sınırlı olmadığını ve farklı yöntemlerin de kullanılabileceği ifade etmektedir. Öğrencinin konuyu düşünsel olarak daha iyi kavramasını sağlamak için ilk adımda hayali bir karakteri gözünde canlandırması ve onun şarkı söyleme ve hareket etme biçimini hayal etmesi önerilmektedir. Bu süreçte öğrenci düşünsel imgelerini daha yakından eleştirerek tatmin edici sonuçlar elde edene dek bu yolu izleyebilecektir. Garcia (1894), bu düşünsel imgelerin ve hayal gücünün yarattığı izlenimlerin özenli bir biçimde yeniden üretilmesiyle sanatçının daha çarpıcı etkiler elde edeceğini öne sürmektedir. Alternatif bir yöntem olarak ise sanatta benzer bir durumu hatırlamanın faydalı olabileceği ifade edilmektedir. Örneğin, Rossini'nin "Otello" eserinin ikinci perdesinde Desdemona'nın "L'error d'un infelice" adlı sahnesi çalışılırken, Meryem'in ayağında duran bir İsa tablosu gibi benzer bir sanat eserinin de akla gelebileceği vurgulanmaktadır. Bu tür bir sanat eseri, keder ve pişmanlık duygularının daha etkileyici bir biçimde ifade edilebilmesine yardımcı olacaktır.

Zira eğitimli bir şan sesinin ifade gücüyle izleyiciyi etkileyebilme, duygulandırabilme veya şaşırtma yeteneği onu diğer enstrümanlardan farklılaşmaktadır. Bu ifade gücü kısmen icra edilen şarkının sözleriyle de ilgilidir. Ancak esasen bu ifade gücün geliştirilebilmesi için şan tekniğinin de önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Klasik şarkı söyleme yaklaşımında bunun sağlanabilmesi için tını, ses aralığı, vokal çeviklik, legato, portamento ve triller gib teknikler kullanılmaktadır. Teknik bilgi ve eğitim şarkıcının ifade gücünü artırmaktadır. Bu eğitim süreci şarkıcının müzikal içgüdülerini ve sezgilerini ifade etme yeteneğini şekillendirmesine yardımcı olmaktadır (Stark, 1999).

Genel olarak müzik icracılarının bilinçli ya da bilinçsiz bir biçimde geliştirdikleri dinleme alışkanlıkları müziği farklı şekilde algılamalarına yol açabilmekte ve bununla birlikte sahip oldukları yeteneğin beslenmesini sağlamaktadır. Genellikle profesyonel oldukları müzik türüne dair müzikal çıktıları analiz ederek daha derinlemesine ve daha bilinçli bir biçimde dinleyen müzisyenler, kimi zaman meslektaşlarını dinlemek amacıyla da müzik dinleyebilmekte ve bu süreçte yalnızca müzikal unsurları değil, müziği icra eden sanatçıyı da analiz ederek takip edebilmektedirler. Bu tür bir dinleme süreci aynı zamanda

müzisyenlerin karşılaştırmalar yaparak ve birbirlerini örnek alarak kendi becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Profesyonel müzisyenleri, dağarlarını güncel tutmak amacıyla sürekli müzik dinlemekte ve zorunlu olarak ezberlemek için de müzik dinlemeleri gerekmektedir. Bu zorunlu dinlemelerde amaç parçanın hatasız bir biçimde icra edilebilecek bir duruma getirilmesidir (Bozkır, 2009).

Müzik dinlemek pek çok insan tarafından sevilen bir eylemdir. Müzik dinlemenin, zevkli bir eylem olmasının yanı sıra konsantrasyon veya motivasyon sağlanmasında, ruh halinin düzenlenmesinde ve daha pek çok alanda faydalarının bulunduğu da bilinen bir gerçektir. Alanyazında müzik dinlemenin etkileriyle ilgili olarak yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Örneğin müzik dinlemenin stres seviyesinin düzenlenmesiyle ilişkisinin incelendiği Anyanwu vd. (2016) ve Jiang, Rickson ve Jiang (2016) gibi çalışmalar müzik dinlemenin stresin azaltılması üzerine olumlu etkileri bulunduğunu ileri sürmektedir.

Cabanac, vd. (2013), müzik derslerine katılan öğrencilerin diğer derslerdeki akademik performanslarının da yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bu bulgu müziğin bilişsel gelişime ve bilgi birikimine katkı sağladığı ve aynı zamanda bilişsel uyumsuzluk kaynaklı stresin azaltılmasında da etkili olduğu teorisini desteklemektedir. Özdemir ve Coşkuner (2018), müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarı üzerindeki etkilerini cinsiyet, sınıf ve ders değişkenleri bağlamında incelemişlerdir. Çalışmada, müzik dinlemenin akademik başarı üzerinde olumlu etkileri bulunduğu sonucuna varılmıştır. Muslimah ve Apriani (2020), Endonezya'nın Bogor kentinde bulunan Ibn Khaldun Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin ders çalışırken müzik dinleme alışkanlıklarının akademik performansları ve konsantrasyonları üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Çalışmada pek çok öğrencinin ders çalışırken müzik dinlemeyi tercih ettiği ve özellikle hafif ve yumuşak müzikleri dinlemenin zihni sakinleştirdiği ve konsantrasyonu artırmaya yardımcı olduğu tespit edilmiştir. Bolander ve Callahan (2021), Amerika'nın Butler eyaletinde bulunan Butler Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin popüler müzik ve klasik müzik dinleme alışkanlıklarının okuma anlama becerileri üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Araştırmada, müzik dinlemenin ruh halinin düzenlenmesiyle ilgili olumlu etkilerinin bulunduğu ancak bilişsel performans üzerinde belirgin bir etkisinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Alanyazında çalışma konusuyla dolaylı olarak ilgisi bulunan çalışmalar bulunmaktadır. Hyry-Beihammer (2010) müzik eğitiminde usta-çırak modelinin etkilerini araştırmayı amaçladığı çalışmasında özellikle piyano öğretimi üzerine odaklanmış ve bu modelin müzik eğitimindeki yerini ve önemini tartışmıştır. Usta-çırak modelinin hem öğrenme hem de öğretme süreçlerinde önemli bir rol oynadığı sonucuna varılmıştır. Haldane (2018) yaptığı çalışma sonucunda şan eğitimi sürecinde icra deneyimlerinin önemli olduğu, şan eğitmeninin aktif bir performans hayatı sürdürüyor olmasının da bu sürece önemli katkılarının bulunduğu ve bunlarla birlikte şan eğitmenliği yapmanın öğreticinin bireysel performansına da katkı sağladığı sonuçlarına ulaşmıştır. Kelly (2023), çalışmasında öğretici sanatçı olma yolundaki süreçleri ve bu yolda karşılaşılan sistematik engelleri tartışmış ve öğretici sanatçılar için mevcut olan mesleki gelişim olanaklarını gözden geçirmiştir. Çalışma kapsamında ayrıca öğretici sanatçının seçtiği r epertuvarla öğrencilerin sanatsal gücünün nasıl inşa edildiği de sorgulanmaktadır.

Alanyazında müziğin dijitalleşmesi, teknolojik gelişmeler ve bunların müzik dinleme pratikleriyle ilgisini inceleyen pek çok çalışma bulunmaktadır. Örneğin Sevginer (2019) Eskişehir'deki senfonik müzik dinleyicileri üzerine yaptığı çalışmasında senfonik müzik dinleme pratiklerinin toplumsal etkilerini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda teknolojik araçların ve sosyal medyanın müzik dinleme pratiklerini önemli ölçüde değiştirdiğini ve insanların müziğe daha kolay ulaşmasını sağladığını belirtmektedir. Karatay (2022) çalışmasında çevrimiçi müzik dinleme pratiklerinin hem kullanıcı hem de müzik sektörü açısından dönüşümünü ele almıştır. Dijitalleşmeyle birlikte müzik dinleme alışkanlıklarının büyük ölçüde internet temelli hale geldiği sonucuna varılmıştır. Çalışma çevrimiçi müziğin hem sektördeki yasal ve ekonomik etkilerini hem de kullanıcıların müzik dinleme pratiklerindeki dönüşümü ele alarak çevrimiçi platformların müzik endüstrisinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Kuyucu (2020) yaptığı çalışma sonucunda üniversite öğrencilerinin müzik tercihinde dijital medya araçlarının (Spotify, YouTube, Apple Music vb.) radyoya kıyasla daha etkili olduğunu vurgulamaktadır. Dijital medya, kullanıcılara istedikleri müziği istedikleri anda dinleyebilme ve kişisel öneriler alabilme avantajı sunduğu için gençler arasında tercih edilmektedir. Dijital platformlar, alternatif müzikleri keşfetme imkânı sunduğu için daha cazip bulunmaktadır.

Alanyazın taraması sonucunda müziğin toplumsal ve kültürel etkilerinin incelendiği çalışmalar da bulunduğu da tespit edilmiştir. Örneğin Sakar ve Maba (2015), ergenlerin kimlik oluşumunda müziğin ve popüler kültürün etkilerini inceledikleri çalışmalarında ergenlerin müziksel tercihlerinin, toplumsal ve

kültürel sermaye ile ilişkili olduğunu ve müzik öğretmenlerinin bu süreçte önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir.

1.1. Amaç

Bu çalışma Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat dalında öğrenim görmekte olan öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları ve bu alışkanlıkların şan eğitimi süreçleri üzerindeki etkilerine dair öğrenci görüşlerini toplamayı amaçlamaktadır.

1.2. Önem

Çalışma, ilgili alanyazının zenginleşmesine katkıda bulunması bu alandaki boşluğun doldurulmasına yönelik veri sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Bununla birlikte Türkiye'deki konservatuvarların opera eğitimi verilen bölümlerinde uygulanan eğitim pratiklerine katkı sağlanması ve hem eğitmenlere hem de öğrencilere yeni bir bakış açısı sunulması hedeflenmektedir.

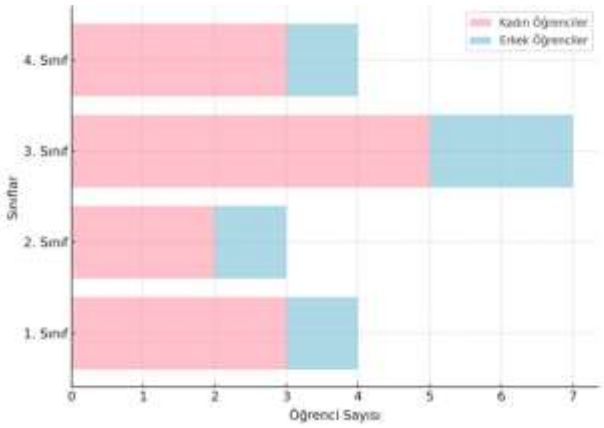
2. YÖNTEM

Çalışma nicel araştırma yaklaşımı olan betimsel araştırma deseni çerçevesinde tasarlanmıştır. Betimsel araştırma, olguları var oldukları biçimde betimleyip açıklamaya çalışan bir araştırma yaklaşımıdır. Olup biten olgular bu araştırma yaklaşımının konusuna girmemektedir zira betimsel araştırmaların asıl konusu varlığını sürdürmekte olan olgulardır. Betimsel araştırmalarda araştırmacı incelemek istediği olguların doğal akışını bozmadan ve yeni bir değişken oluşturmadan, incelenen olgu olduğu gibi ve nasıl işliyorsa o şekilde ele almaktadır. Anket, belirli bir konuda kişilerin, grupların veya toplmun görüşününün alınması amacıyla hazırlanan soruları içeren bir veri toplama yaklaşımıdır. Betimsel veya tarama araştırma modeli yaşanmakta olan olguların ele alındığı araştırma yaklaşımıdır (Sönmez ve Alacapınar, 2014).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu gönüllülük esasına dayalı olarak katılım gösteren 18 opera öğrencisi oluşturmaktadır.

Çalışmaya Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat dalında öğrenim gören toplam 36 öğrenci arasından gönüllülük esasıyla belirlenen 18 öğrenci katılmıştır.

Grafik 1. Katılımcıların Sayısı ve Sınıf Seviyeleri

2.2. Veri Toplama Aracı

Katılımcılardan veri toplanabilmesi amacıyla karışık yapıda tasarlanmış bir anket formu oluşturulmuştur. Anketin tasarlanması sürecinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Anket formunda beşli likert biçiminde hazırlanan sorularla birlikte çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulara de yer verilmiştir. Bunun nedeni müzik dinleme platformları gibi oldukça çeşitli ve farklı yanıtlar verilebilecek sorulara verilen yanıtların daraltılmasının istenmemesidir. Anket katılımcıların klasik müzik ve opera dinleme sıklıklarını, amaçlarını, müzik dinlerken kullandıkları platform ve ortamları anlamaya yönelik sorular içermektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

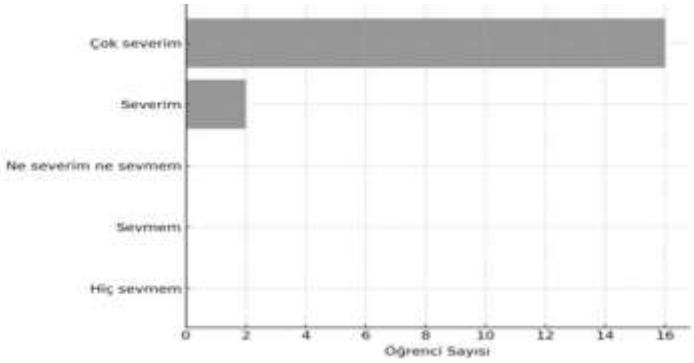
Anket çalışması hem çevrimiçi hem de basılı form sunularak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar tercihleri doğrultusunda ankete çevrimiçi olarak veya basılı formları doldurarak katılmışlardır. Veri toplama süreci, katılımcıların dürüst ve samimi geri bildirimlerini özgürce ve anonim bir şekilde verebilmelerini sağlamak amacıyla dikkatle planlanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Anketlerde yer alan tüm veriler Microsoft excel çalışma sayfasına girilmiştir. Daha sonra bu veriler birbirleriyle ve konuyla olan ilişikilerine göre ayrı ayrı ele alınmıştır. Ele alınan veriler frekans dağılımı ve yüzdesel değerlere dönüştürülerek grafikleştirilmiş ve çalışmada paylaşılmıştır.

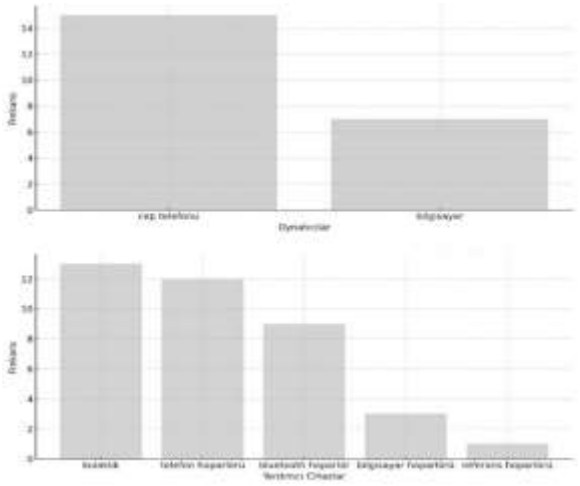
3. BULGULAR

Katılımcıların müzik dinlemeye yönelik yaklaşımlarını anlamaya yönelik olarak sorulan soru baskın bir biçimde çok severim biçiminde cevaplanmıştır.

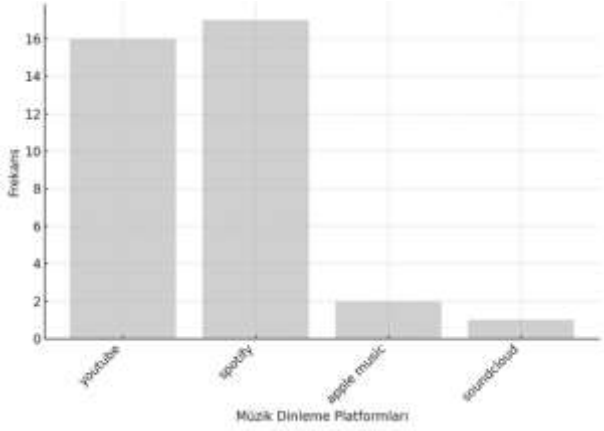
Grafik 2. Katılımcıların Müzik Dinlemeye Karşı İlgi Düzeyleri

Katılımcıların müzik eğitimi alan bireyler oldukları dikkate alındığında müzik dinlemeye karşı ilgi düzeylerinin yüksek olmasının beklenen bir sonuç olduğu düşünülebilir.

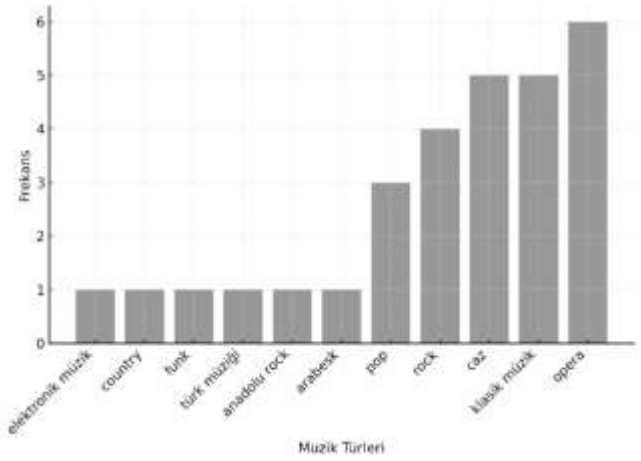
Grafik 3. Müzik Dinlemek İçin Tercih Edilen Oynatıcılar ve Yardımcı Cihazlar

Bulguların ışığında en çok tercih edilen müzik dinleme platformunun spotify olduğu anlaşılmaktadır.

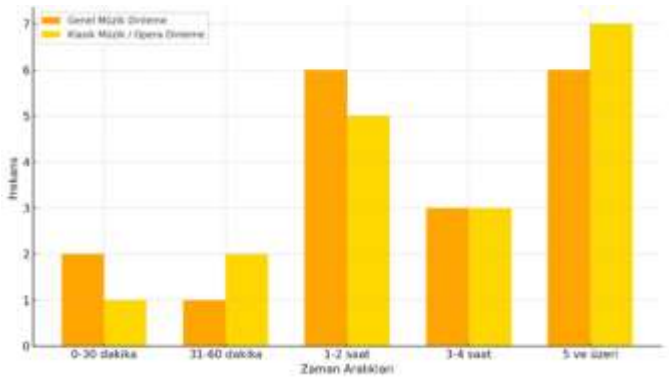
Grafik 4. Tercih Edilen Müzik Dinleme Platformları

Katılımcıların büyük çoğunluğunun opera ve klasik müzik başta olmak üzere caz, rock ve pop türündeki müzikleri dinlemeyi tercih ettiği anlaşılmaktadır.

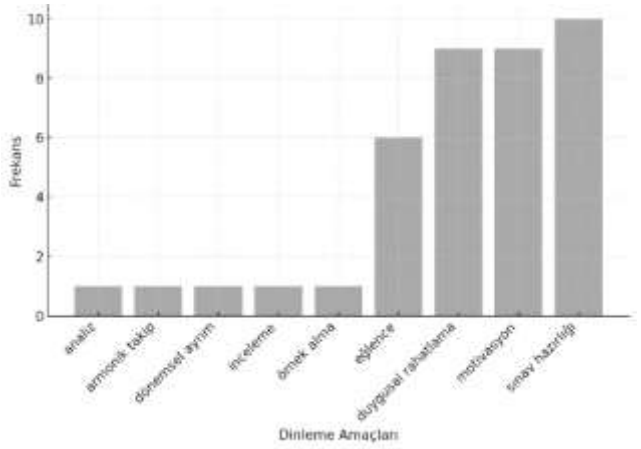
Grafik 5. Tercih Edilen Müzik Türleri Dağılımı

Bu görüşü dolaylı olarak destekleyen bir başka bulgu da katılımcıların haftalık genel müzik dinleme ve klasik müzik/opera dinleme süreleri karşılaştırıldığında karşımıza çıkmaktadır. Bulgular katılımcıların yarıya yakınının haftada ortalama 5 saat ve üzeri sürelerde klasik müzik ve opera türündeki müzikleri dinlediklerini ortaya koymaktadır.

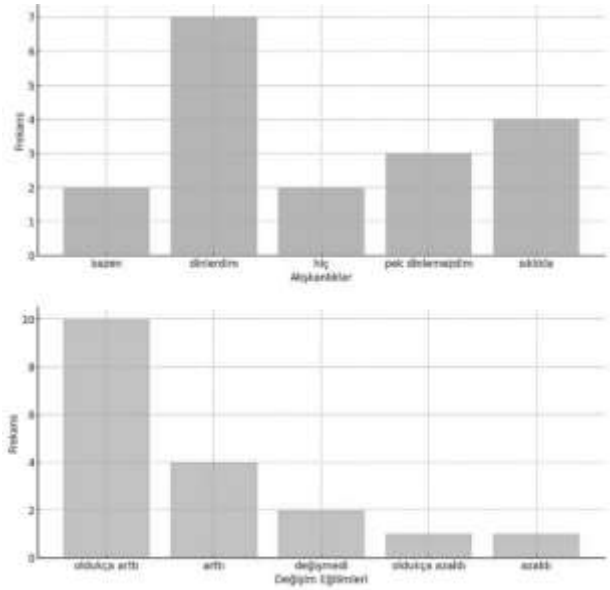
Grafik 6. Haftalık Karşılaştırmalı Ortalama Müzik Dinleme Süreleri Dağılımı

Ulaşılan bir diğer bulgu klasik müzik ve operanın özellikle şan sınavlarına hazırlık amacıyla dinlendiğini ortaya koymaktadır.

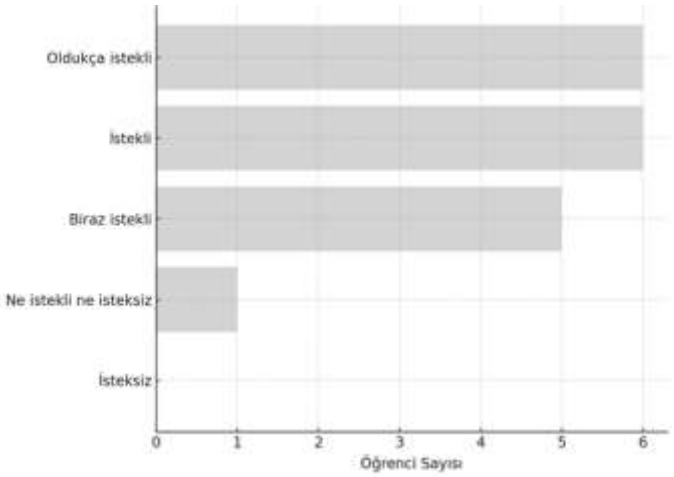
Grafik 7. Klasik Müzik ve Opera Dinleme Amaçları

Bulgular, katılımcıların çoğunluğunun konservatuvara girmeden önce de klasik müzik ve opera türündeki müzikleri dinlemeyi tercih ettiğini ortaya koymaktadır. Ancak konservatuvar eğitiminin başlamasından sonra bu alışkanlıkta büyük bir artış olduğu gözlenmektedir.

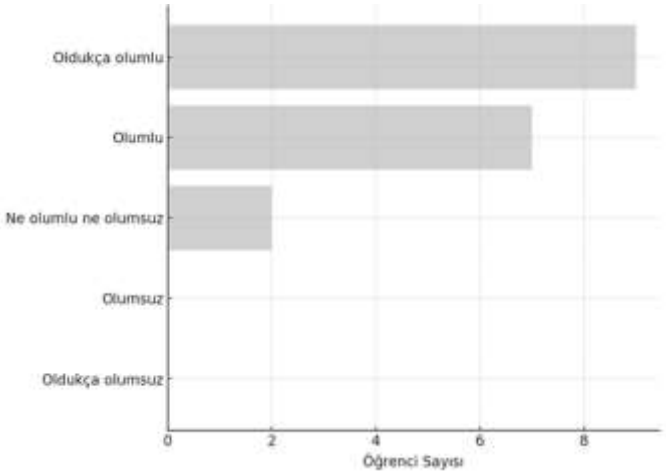
Grafik 8. Konservatuvar Öncesi ve Sonrası Klasik Müzik ve Opera Dinleme Alışkanlığı Dağılımı

Çalışmanın bulguları katılımcıların klasik müzik ve operaya karşı büyük bir ilgi duyduklarını göstermektedir. Bu durum klasik müzik ve opera türündeki müziklerin katılımcıların dinleme alışkanlıklarında merkezi bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

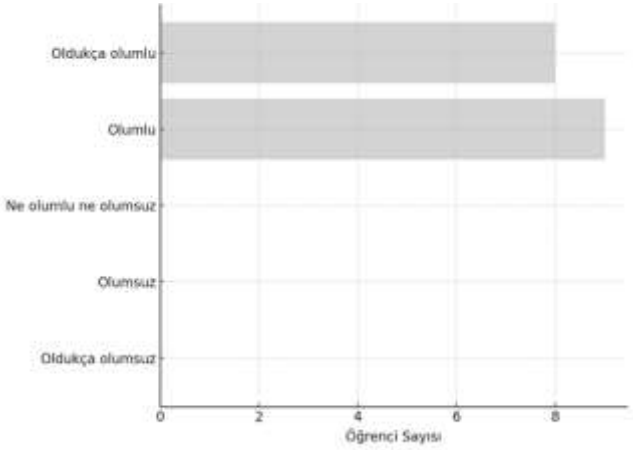
Grafik 9. Klasik Müzik ve Opera Dinleme İsteği Dağılımı

Çalışmaya katılan opera bölümü öğrencilerinin klasik müzik ve opera türündeki müzikleri dinlemelerinin hem okul başarısı hem de şan eğitimi üzerinde güçlü bir olumlu etkiye sahip olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır.

Grafik 10. Klasik Müzik ve Opera Dinlemenin Okul Başarısına Etkisi

Bu türdeki müziklerin dinlenmesinin şan eğitimine katkısının daha belirgin olduğu ve öğrencilerin teknik ve müzikal ifade becerilerini geliştirebilmeleri sürecine olumlu katkı yaptığı anlaşılmaktadır.

Grafik 11. Klasik Müzik ve Opera Dinlemenin Şan Eğitimine Etkisi

4. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Anket uygulamasıyla alınan öğrenci görüşleri ve yapılan alanyazın taraması sonucunda ulaşılan bulguların ışığında belirli türlerdeki müzikleri dinleme alışkanlıklarının şan eğitimi sürecine olumlu etkilerinin bulunabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmanın sonuçları bağlamında konservatuvar eğitimi alan öğrenciler için klasik müzik ve opera dinlemenin faydaları da dikkate alınarak analitik müzik dinlemenin önemini vurgulayan ve müzik dinlemeyi teşvik eden programlar ve etkinlikler düzenlenmesi ve bu çerçevede klasik müzik ve opera türlerindeki müziklerin dinlenmesinin eğitsel bir araç olarak kullanımının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Opera öğrencilerinin sanatsal ifade yetkinliklerini geliştirmeleri sürecini zenginleştiren müzik dinleme alışkanlıkları aynı zamanda dinleme platformlarının kullandıkları algoritmaların da etkisiyle farklı bestecileri ve eserleri keşfetme imkânı da sunmaktadır. Bu bağlamda farklı teknik ve müzikal anlayışların keşfedilmesi de öğrencilerin sanatsal ifade yetkinliklerinin gelişimini daha da zenginleştiren bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda konservatuvar öğrencilerinin özellikle yüksek kaliteli müzik dinleme imkânı sunan platformlar başta olmak üzere Spotify ve YouTube platformlarına erişimlerinin kolaylaştırılması önerilmektedir. Zira ses ve kayıt kalitesi açısından daha gelişmiş bir dinleme tecrübesinin öğrencilerin hassas işitme duyusuna ve analitik dinleme yetkinliğine sahip oldukları da dikkate alındığında daha etkili sonuçlar ortaya koyacağı öngörülmektedir.

Son olarak benzeri çalışmaların Türkiye'deki diğer konservatuvarlarda da yürütülmesi önerilmektedir. Zira bu tür araştırmalar şan eğitimi ve müzik dinleme alışkanlıkları arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacak ve konuyla ilgili geçerliği ve güvenirliği daha yüksek bilimsel veri sunacaktır.

KAYNAKÇA

Anyanwu, G. E., Nto, J. N., Agu, A. U., Ekezie, J., & Esom, E. A. (2016). Musical preferences and learning outcome of medical students in cadaver dissection laboratory: A Nigerian survey. *Annals of Anatomy, 208,* 228-233. https://doi.org/10.1016/j.aanat.2016.07.010

Bolander, H.B., & Callahan, S. (2021). Rockin' the GRE: The Effects of Preferred, Non-preferred, and Classical Music on College Students' Cognitive Test Performance. *Butler Journal of Undergraduate Research, 7 (9),* 115-128.

Bozkır, B. (2009). *Profesyonel müzisyenlerde müzik algısı farklılıkları: Bir fMRI çalışması* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Cabanac, A., Perlovsky, L., Bonniot-Cabanac, M., & Cabanac, M. (2013). Music and academic performance. *Behavioural Brain Research, 256,* 257-260. https://doi.org/10.1016/j.bbr.2013.08.023

Fisher, B.D. (2005). *A History of Opera: Milestones and Metamorphoses.* Opera Journeys Publishing, US.

Garcia, M. (1894). *Hints on Singing.* (Çev. Beata Garcia). Ascherberg & Co., London.

Haldane, C.R. (2018). Balancing Performing and Teaching Roles: The Voice of Classical Singers. *Frontiers in Psychology, 9 (2503),* 1-11. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02503

Hyry-Beihammer, E.K. (2010). Master-Apprentice Relation in Music Teaching From a Secret Garden to a Transparent Modelling. *Nordic Research in Music Education, 12,* 161-178.

İlyasoğlu, E. (2008). *Zaman İçinde Müzik*. Remzi Kitabevi.

Jiang, J., Rickson, D., & Jiang, C. (2016). The Mechanism of Music for Reducing Psychological Stress: Music Preference as a Mediator. *The Arts in Psychotherapy, 48,* 62–68.

Karatay, S. (2022). *Çevrimiçi dinleme pratiklerinin kullanıcı ve sektör açısından eleştirel analizi: Spotify örneği* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.

Kelly, A.P. (2023). Teaching Artist? Re-considerations. *Arts Education Policy Review, 124 (4),* 221-227. https://doi.org/10.1080/10632913.2022.2042445

Kuyucu, M. (2020). Bir Müzik Mecrası Olarak Radyonun Üniversite Öğrencilerinin Müzik Tüketim Alışkanlıklarına Olan Etkisi. *Kesit Akademi Dergisi, 6 (23),* 245-265.

Mancini, G. (1912). *Practical Reflections on the Figurative Art of Singing*. (Çev. Pietro Buzzi). The Gorham Press, Boston.

Muslimah, M., & Apriani, W. (2020). The effect of listening to music on concentration and academic performance of the students: Cross-sectional on English education college students. *FKIP Universitas Lambung Mangkurat Banjarmasin, 3 (1),* 27-32.

Özdemir, E., & Coşkuner, S. (2018). Müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisi. *İlköğretim Online, 17 (1),* 57-69. https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.413741

Sakar, M.H., & Maba, A. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Müziksel Tercihleri ve Dinleme Pratikleri. *Uluslarası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8 (36),* 980-996.

Sevginer, N. (2019). *Popüler kültür, müzik ve toplumsal farklılaşma: Eskişehir'deki senfonik müzik dinleyicileri üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Sönmez, V. ve Alacapınar, F.G. (2014). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Anı Yayıncılık, Ankara.

Stark, J. (1999). Bel Canto: A History of Vocal Pedagogy. University of Toronto Press, Toronto.

Şenoğlu Özdemir, C. (2019). *Analitik müzik dinleme etkinliklerinin müzikal bilgi, algı ve performans başarısına etkisi* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.